

Ministry for Communities and
Territories Development of Ukraine

ПРОГРАМА ГОЛОВУВАННЯ УКРАЇНИ У СТРАТЕГІЇ ЄС ДЛЯ ДУНАЙСЬКОГО РЕГІОНУ

Київ, 2021

ЗМІСТ

Вступ	2
Головування України в Стратегії ЄС для Дунайського регіону	3
Політичні пріоритети	5
Тематичні пріоритети	7
Резюме	9

Вступ

Через поглиблення світової економічної кризи, спричиненої поширенням вірусу SARS-CoV-2, усе більшого значення набувають макрорегіональні стратегії Європейського Союзу, що мають на меті об'єднання країн одного регіону задля ефективного використання наявного потенціалу та пошуку шляхів вирішення спільних проблем.

На сьогоднішній день затверджено чотири макрорегіональні стратегії ЄС, кожна з яких супроводжується планом дій, який регулярно оновлюється з урахуванням нових викликів та потреб, що дає можливість посилити співпрацю в межах окремих територій та забезпечити їх сталий розвиток.

Стратегія ЄС для Дунайського регіону (далі – ЄСДР) є однією з чотирьох макрорегіональних стратегій ЄС, що спрямована на зміцнення транснаціонального співробітництва в регіоні з метою подолання диспропорцій в його соціально-економічному розвитку, об'єднання та координації зусиль усіх учасників для втілення спільних проектів.

У рамках ЄСДР країни, що не є членами ЄС, співпрацюють на рівних умовах з країнами-членами ЄС за 12 пріоритетними напрямками, що сприяє більшій згуртованості народів Дунайського макрорегіону та прискоренню євроінтеграційних процесів.

У 2020 році Європейською комісією було затверджено оновлений План дій ЄСДР, яким передбачено більш ефективне використання фінансових інструментів для регіонального розвитку, а також для досягнення ключових цілей європейської політики у таких сферах, як «Європейський зелений курс», сталий регіональний розвиток, цифровий розвиток, міграція та демографічні зміни, а також цілей Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат.

Об'єднання зусиль усіх країн-учасниць ЄСДР задля виконання зазначеного Плану дій сприятиме, зокрема, й подоланню наслідків пандемії коронавірусу та економічному відновленню Дунайського макрорегіону.

Головування України в Стратегії ЄС для Дунайського регіону

Україна стала першою країною, що не є членом ЄС, яка головуватиме в ЄСДР у період з 1 листопада 2021 р. по 31 жовтня 2022 року. Головуючи у ЄСДР, Україна зосередить свою увагу на темах, де наслідки коронавірусної кризи стали найвідчутнішими, та на сферах, де посилення заходів з відновлення, згуртованості та зближення є наразі найвагомішими для сприяння добробуту жителів Дунайського регіону

Виходячи з цього центральними пріоритетами свого головування в Дунайській стратегії Україна визначає «Сталий розвиток Дунайського регіону: декарбонізація та трансформація економіки» та «Розвиток людського капіталу та ринків праці».

 Сталий розвиток Дунайського регіону: декарбонізація та трансформація економіки

 Розвиток людського капіталу та ринків праці

Для посилення ролі ЄСДР протягом свого головування Україна продовжуватиме розпочаті ініціативи країн, які раніше головували в ЄСДР, спрямовані на впровадження оновленого Плану дій, з метою досягнення встановлених цілей, а також продовжить роботу над удосконаленням структури управління та координації ЄСДР.

Підтримуючи нову політику ЄС, реалізація запропонованих тематичних пріоритетів головування України в ЄСДР здійснюватиметься з урахуванням нового європейського порядку денного щодо цифрової трансформації та «Європейського зеленого курсу».

На період свого головування в ЄСДР Україна забезпечить проведення засідань Національних координаторів та Координаторів пріоритетних напрямів, а також реалізацію комплексу завдань у рамках визначених пріоритетів головування в ЄСДР, зокрема проведення низки тематичних та публічних заходів (міжнародних конференцій, семінарів, воркшопів тощо).

Ключовою подією головування України в ЄСДР є проведення XI щорічного Форуму Стратегії ЄС для Дунайського регіону, який проходитиме під гаслом **“Відновлення. Розвиток. Єдність”**. У рамках щорічного форуму буде проведено міністерську зустріч, присвячену питанням сталого розвитку Дунайського регіону.

Політичні пріоритети

1. Синхронізація пріоритетів ЄСДР (embedding), впровадження та оцінка

Включення цілей ЄСДР до основних операційних програм ЄС, національних та регіональних програмних документів є вирішальним для виконання нового Плану дій Стратегії та ефективної реалізації її заходів. З огляду на те, що процес синхронізації пріоритетів Стратегії, який наразі перебуває на черговому етапі в рамках Словацького головування, потребуватиме подальшого комплексного координування і в 2022 році, Україна визначає його як один із політичних пріоритетів свого головування з метою забезпечення послідовності політики в рамках в ЄСДР та досягнення визначених цілей.

Синхронізація пріоритетів усіх макрорегіональних стратегій з програмами ЄС у програмному періоді 2021-2027 рр. сприятиме вирішенню територіальних проблем більш стратегічно через скоординовані дії та синергію зусиль, що, своєю чергою, підвищить ефективність використання коштів ЄС та сприятиме поглибленню діалогу між учасниками цього процесу.

Зазначене дозволить досягти відчутних результатів та в довгостроковій перспективі сприятиме зростанню економічної, соціальної та територіальної згуртованості в Дунайському регіоні.

З метою відображення результатів та процесів у рамках ЄСДР, а також їх аналізу передбачається проведення оцінки політики/впливу (Policy/Impact Evaluation) ЄСДР.

Окрема увага в період українського головування приділятиметься процесу впровадження нової системи моніторингу в рамках ЄСДР.

2. Підвищення інституційної спроможності ЄСДР

Ефективність реалізації пріоритетів та досягнення цілей ЄСДР прямо залежить від ефективного залучення всіх учасників управління та координації ЄСДР до процесу її впровадження та ефективної роботи на операційному рівні.

Стимулювання участі ключових стейкхолдерів, зокрема Національних координаторів та членів Керівних груп країн-учасниць ЄСДР, підвищення рівня їх комунікаційної підтримки сприятиме ефективному впровадженню цілей ЄСДР та покращить міжсекторальну взаємодію в рамках кожного пріоритетного напрямку

Враховуючи, що ЄСДР встановлює рамки співпраці між країнами-членами ЄС та країнами, що не є членами ЄС, вона може також розглядатись як потужний інструмент для посилення інтеграційних процесів та розширення співробітництва з країнами, що не є членами ЄС.

3. Посилення ролі громадянського суспільства у реалізації Стратегії

Розвинуте громадянське суспільство є невід'ємною складовою всіх демократичних держав світу

Стан розвитку громадянського суспільства – це показник суспільної та громадянської активності, ініціативи й потреб базової одиниці демократичного суспільства – громадянина. Отже, громадянське суспільство виконує роль інституційної ланки між державою і громадянином, в якій основні функції виконують громадські організації.

Посилення ролі громадянського суспільства у розвитку Дунайського регіону, зміцнення взаємодії з усіма заінтересованими сторонами є вирішальними чинниками подальшого спільного розвитку та сприяння практиці ЄСДР.

У цьому контексті важливо також зосередитись на питаннях активнішого залучення молоді та молодіжних організацій до ЄСДР. Посилена співпраця з молоддю, її залучення до процесів формування та реалізації політик розвитку сприятиме поглибленню співпраці між поколіннями, налагодженню зв'язків з місцевими державними адміністраціями, а також забезпечить обмін досвідом, що у середньостроковій перспективі приведе до зміцнення політичної культури та сприятиме зростанню конкурентоспроможності Дунайського регіону.

Тематичні пріоритети

Беручи до уваги пріоритети, визначені Стратегічним порядком денним ЄС на 2019-2024 роки, стратегічні цілі ЄСДР, а також враховуючи наслідки пандемії, спричиненої поширенням вірусу SARS-CoV-2, яка вплинула на життя кожного громадянина та країн в цілому, Україна на період свого головування в ЄСДР пропонує приділити увагу таким темам:

1. Сталий розвиток Дунайського регіону: декарбонізація та трансформація економіки

Дунайський регіон, як і вся Європа, є недостатньо підготовленим до зростаючої інтенсивності, частоти та поширеності наслідків зміни клімату, особливо враховуючи зростаючий обсяг викидів парникових газів. Саме тому адаптація до зміни клімату стала невід'ємною частиною «Європейського зеленого курсу» та його зовнішнього виміру.

У період екологічних викликів, які постають перед Дунайським регіоном, особливого значення набуває декарбонізація економіки, яка тісно пов'язана з питаннями безпеки і майбутнього розвитку людства. Успішна модель переходу до вуглецевої нейтральності та впровадження принципів циркулярності у виробництві є запорукою збереження планети у стані, придатному для життя людини.

Крім того, процес декарбонізації в економіці вдасться пришвидшити шляхом переходу до низьковуглецевої енергетики через поступову відмову від традиційних джерел енергії й перехід на відновлювані джерела та впровадження у виробництві інноваційних водневих технологій.

Варто також зазначити, що одним із найбільших джерел забруднення та викидів парникових газів є на сьогодні транспортний сектор, де 90-95 відсотків викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря припадає саме на автомобільний транспорт.

Особливу увагу в рамках цього пріоритету Україна пропонує зосередити на питаннях:

- розвитку водневої енергетики та переходу до низьковуглецевої економіки;
- застосування цифрових технологій, зокрема використання штучного інтелекту, задля скорочення викидів парникових газів;
- впровадження принципів циркулярності у виробництві, що передбачають зменшення екологічного, вуглецевого та матеріального сліду, шляхом переходу до екологічно чистих технологічних рішень;
- збільшення частки сталих видів транспорту, таких як залізничний і внутрішній водний;
- розвиток мультимодальних та інтермодальних перевезень вантажів;
- розширення міжнародної транспортної мережі TEN-T на сусідні країни (не члени ЄС) та розвиток транскордонної інфраструктури.

2. Розвиток людського капіталу та ринків праці

Протягом останніх років на території країн Дунайського регіону спостерігаються суттєві диспропорції у розвитку ринку праці та рівня зайнятості населення. Розрив між країнами з найвищим рівнем зайнятості та з найнижчим зростає щороку. Особливо це стало помітно на тлі світової економічної кризи, спричиненої поширенням вірусу SARS-CoV-2, та потребує вжиття спільних заходів як на національному, так і на транснаціональному рівні, здатних ефективно протистояти поточним викликам та майбутнім змінам у регіоні, а також забезпечити зростання рівня зайнятості та добробуту населення країн Дунайського регіону шляхом залучення додаткових інвестицій в освіту, розвиток навичок та адаптацію індивідуальних компетентностей до кваліфікаційних вимог ринку праці та потреб економіки.

Особливу увагу в рамках цього пріоритету Україна пропонує зосередити на таких питаннях:

- забезпечення якості освіти та її адаптація до потреб ринку праці;
- підвищення рівня цифрової та медіаграмотності, знання іноземних мов;
- впровадження стратегії навчання впродовж життя (lifelong learning);
- інклюзії та інтеграції вразливих груп населення та людей з інвалідністю до ринку праці;
- підвищення рівня зайнятості, особливо серед молоді;
- вдосконалення ринку праці та підтримці соціальних інновацій.

Резюме

Запропонованою програмою головування Україна прагне сфокусуватись у 2022 році на політичних та тематичних пріоритетах, які передбачають поглиблення співпраці між країнами Дунайського регіону.

Протягом свого головування в ЄСДР Україна приділятиме значну увагу питанням реалізації заходів «Європейського зеленого курсу», оскільки цей курс стосується не стільки кліматичної політики, скільки «зеленої» концепції модернізації економіки та економічного зростання для забезпечення життя людини у гармонії з планетою та її ресурсами.

Підтримуючи тези Програми діючого головування, Стратегія у 2021-2022 роках буде слугувати ефективним інструментом сприяння згуртованості країн Дунайського регіону.

Міністерство розвитку громад та територій України
м. Київ, вул. Велика Житомирська, 9